

The Washington Post

Угледни амерички лист "Вашингтон пост" објавио је велики текст у којем се директно наводе разлози због којих САД више није, како се то често знало називати, "земља слободних" (енг. "land of the free"). У свом критичком осврту наводе се бројни нови закони и одредбе које су ступиле на снагу махом након напада на Њујорк 2001. Вашингтон пост, као и многи други, тврди како је у последњој деценији дошло до радикалног укидања личних слобода у САД.

Занимљив је податак да је дуги низ година управо САД био главни критичар бројних "недемократских" пракси широм света, док данас те исте се спроводе управо у САД.

Доласком председника Обаме на власт, очекивало се како ће велика анти-терористичка хистерија Бушове ере бити завршена или барем ублажена. Али догодило се управо супротно. Не само да Обама није укинуо бројне законе који задиру у личне слободе грађана, већ је донео и низ нових - чак и ригорознијих - мера.

Према Вашингтон посту 10 контроверзних чињеница су:

1. Убијање америчких грађана

Обама, баш као и Џорџ Буш пре њега, одобрава убијање терориста без икаквог суђења.

Но, за Обамине администрације таква пракса вреди и у случају да се ради о америчким грађанима. Као пример се наводи убојство Анвар Ал-Авлакија.

Администрација је прошлог месеца потврдила како "председник има право наредити убиство било којег становника уколико сумња да би исти могао бити повезан с тероризмом".

Пост подсећа како се у исто време жестоко критикују Нигерија, Иран и Сирија јер имају сличне законе.

2. Бесконечно затварање

Према контроверзном закону којег је Обама одобрио прошлог месеца, осумњичени за тероризам ће бити предани војсци која их може бесконачно затворити без права на суђење.

3. Произвољна Правда

Од сада председник може лично одлучити хоће ли се поједина особа судити пред федералним судом или пред војним трибуналом. Ову меру је први увео Буш, а Обама наставио.

У исто време отворено се критикују Кина и Египат због дословно идентичних закона.

4. Претрес без налога

Председник може наредити надзор без налога, укључујући надзор финансија, комуникација и других информација.

Буш је закон донео на темељу тзв. "патриотског акта" из 2001. Обама је постојећи закон додатно проширио - сада се може претраживати дословно све, од пословних докумената до чланске карте у библиотеци.

5. Тајни докази

Америчка влада сада већ рутински користи тајне доказе како би затварала појединце. Ти тајни докази користе се и на федералним и војним судовима.

То уједно значи да се више не могу поднети тужбе против државе, јер држава у том случају наводи како би откривање тајних докумената угрозило националну сигурност.

Судови овај аргумент узимају без икаквог поговора. Другим речима, наводи вашингтонски лист, влада сада може "тајним правним аргументима покретати тајне процесе користећи тајне доказе".

6. Ратни злочини

Цео свет тражио је суђење за оне који су стајали иза праксе мучења као што је "waterboarding" (форма тортуре у којој се особа полива водом, осећај је сличан утапању) за време Бушове администрације, али Обама је 2009. навео да неће допустити да се води било каква истрага против припадника ЦИА.

Тим чином Обама је одлучио не водити се према тзв. "Нирнберг начелима међународног права". Када је Шпанија покушала спровести истрагу против Буша, Обамина администрација је искористила сав свој "утицај" и од тога се брзо одустало. У исто време америчка влада узима себи за право да тражи истраге у другим државама. Вашингтон пост наводи случајеве Србије и Чилеа.

7. Тајни судови

Влада је повећала активности тзв. тајног суда који се води у сарадњи с тајним службама. Обама је 2011. проширио истраге које се сада могу водити не само против особа осумњичених за тероризам, него и против особа које сарађују с тзв. "непријатељским владама и организацијама".

Ограничења која је раније донео конгрес, нова влада једноставно игнорише.

Јасно је видљиво како уз претходно наведене законе и правилнике, америчка влада данас има могућност водити процес против изнимно великог броја људи.

8. Заштита компанија, имунитет од судске ревизије

Баш као и за време Бушове администрације, Обама је наставио праксу која даје правни имунитет свим компанијама које су суделовале у надзору грађана. Другим речима, грађани немају никакве правне могућности да се жале на повреду приватности.

9. Континуирано праћење грађана

Обамина администрација успешно је имплементирала закон којим се грађани од сада могу пратити и путем ГПС навигације.

Без икакве дозволе или налога, путем ГПС уређаја може се пратити сваки корак било ког циљаног становника, истиче Пост. Многи стручњаци и правници овај потез су већ окарактеризирали као "орвеловски".

10. Изванредна изручења

Америчка влада данас има могућност трансферисања било ког становника у било коју другу државу под системом тзв. "изванредних изручења" (ориг.енг. назив - "Extraordinary renditions").

Администрација на тај начин осумњичене грађане тајно пребацује у друге земље као што су Саудијска Арабија и Пакистан где се над њима врше разне тортуре које законом нису допуштене у САД. Овај закон се у време председника Обаме такођер односи и на америчке становнике.

Лист Вашингтон Пост закључује да су нови контроверзни закони добрим делом донети због енормне количине новца који одлази у експанзију сигурносних система на државном и федералном нивоу. Масивна анти-терористичка бирократија једноставно измиче контроли. Данас тај сектор запошљава десетине хиљада људи.

У време када председник има апсолутну моћ затворити или убити кога год пожели, слобода и људска права постају само мртво слово на папиру, закључује Вашингтон Пост.

(advance.hr)